

Spis treści

WSTĘP	5
I. PRZYPOMNIENIA ETNOLINGWISTYCZNE	7
1. Język a świat	7
1.1. Filozofia języka	8
2. Język a przestrzeń	9
2.1. Zastrzeżenia	11
3. Przecistawienia leksykalne	12
4. Etymologia	13
5. Synchronia i diachronia	13
6. Podstawowy charakter wyrażen przestrzennych. Lokalizm. Metafora	14
7. Waloryzacja	15
8. Założenia. Terminologia	15
8.1. Założenia	15
8.2. Terminologia	17
II. PRZEGLĄD MATERIAŁU. GRUPOWANIE LEKSEMÓW I ZNACZEŃ	19
1. Wprowadzenie	19
2. Słońce i wokół słońca	19
2.1. <i>Słońce</i>	19
2.2. Strony świata	22
2.2.1. Wschód	23
2.2.1.1. <i>Wschód</i>	23
2.2.1.2. <i>Jutro</i>	24
2.2.1.3. <i>Zychod</i>	24
2.2.1.4. <i>Rano</i>	24
2.2.1.5. <i>Wychod</i>	24
2.2.1.6. Osi	25
2.2.2. Zachód	25
2.2.2.1. <i>Zachód</i>	25
2.2.2.2. <i>Zapad</i>	25
2.2.2.3. <i>Wieczór</i>	26
2.2.2.4. <i>West</i>	26
2.2.3. Południe	26
2.2.3.1. <i>Południe</i>	26
2.2.3.2. <i>Jug</i>	27
2.2.3.3. <i>Sud</i>	27
2.2.4. Północ	28
2.2.4.1. <i>Północ</i>	28
2.2.4.2. <i>Siewier</i>	28
2.2.4.3. <i>Norda</i>	29
3. Opozycje: wokół słońca	29
3.1. <i>Paciep</i> i podobne	29

3.2. <i>Zapacz</i>	30
3.3. <i>Posłoń</i> i podobne	32
3.4. <i>Kierunki</i>	32
4. Prawy : lewy	34
4.1. <i>Prawy</i>	34
4.2. <i>Lewy</i>	37
4.3. <i>Karśniawy</i>	40
5. Od siebie : k sobie	41
5.1. <i>Od siebie</i>	41
5.2. <i>K sobie</i>	41
6. Desny : szuj	42
6.1. <i>Dziesn, dzisn, desny (desn, desnak, desnica)</i>	42
6.2. <i>Szuj</i>	43
7. Dobry : chudy	44
7.1. <i>Dobry</i>	44
7.2. <i>Chudy</i>	45
8. Prosty : krzywy	46
8.1. <i>Prosty</i>	46
8.2. <i>Krzywy</i>	47
9. Lice : nice	49
9.1. <i>Lice</i>	49
9.2. <i>Nice</i>	50
III. PRÓBA SYNTEZY	52
1. Paralele indoeuropejskie	52
1.1. Tło etnologiczne raz jeszcze	52
1.2. Analogie językowe	53
2. Polskie wyrażenia przestrzenne na tle słowiańskim	55
3. Analiza znaczeniowa	58
4. Odnawianie opozycji	67
5. Metafora i metaforyzacja znaczeń	71
6. Waloryzacja	73
ZAKOŃCZENIE	76
TABELE	78
PRZYPISY	92
BIBLIOGRAFIA (WYBÓR)	96
SKRÓTY BIBLIOGRAFICZNE I ŹRÓDŁOWE	97
INNE SKRÓTY	100

Spis tabel

I. Tabele leksemów i ich pól znaczeniowych	
1.1. Leksem SŁOŃCE (z przyimkami)	78
1.2. Leksem WSCHÓD	78
1.3. Leksem ZACHÓD	79
1.4. Leksem POŁUDNIE	79
1.5. Leksem PÓŁNOC	80
1.6. Leksem PACIEP	80
1.7. Leksem PRAWY	81
1.8. Leksem LEWY	81
1.8a. Leksem KARŚNIAWY	82
1.9a. Leksem OD SIEBIE	82

I.9b. Leksem K SOBIE	82
1.10. Leksem DESNY	83
1.11. Leksem SZUJ	83
1.12. Leksem DOBRY	83
1.13. Leksem CHUDY	84
1.14. Leksem PROSTY	84
1.15. Leksem KRZYWY	85
1.16. Leksem LICE	85
1.17. Leksem NICE	86
II. Tabele leksykalne (pola wyrazowe)	
II. 1. Znaczenie 'wschód (strona świata)'	87
11.2. Znaczenie 'zachód (strona świata)'	87
11.3. Znaczenie 'południe (strona świata)'	88
11.4. Znaczenie 'północ (strona świata)'	88
11.5. Znaczenie 'leżący po prawej stronie, <i>dexter</i> '	88
H.6. Znaczenie 'leżący po lewej stronie, <i>sinister</i> '	89
11.7. Znaczenie 'prosty, równy, niepochyły, <i>directus</i> '	89
11.8. Znaczenie 'wygięty, zakrzywiony, nieprosty, <i>curvus</i> '	89
11.9. Znaczenie 'wierzchni, górny, frontowy'	89
11.10. Znaczenie 'spodni, dolny, tylny'	90
11.11. Znaczenie 'duży, obfity, obszerny'	90
11.12. Znaczenie 'mały, drobny, chudy, nędzny'	90
11.13. Znaczenie 'dobry, <i>bonus</i> '	90
11.14. Znaczenie 'zły, <i>malus</i> '	
11.15. Znaczenie 'właściwy, prawidłowy, należyty'	91
11.16. Znaczenie 'niewłaściwy, odwrotny'	91

